

Hansı universitet daha keyfiyyətli təhsil verir?

Dünyanın ixtisas hazırlığı üzrə ən effektiv universitetləri

Ən effektiv universitetlər			
Tutduğu yer	Ali məktəblər	Ölkələr	Top 10-luq
1.	1. Kembric Universiteti	Böyük Britaniya	38
2.	2. Harvard Universiteti	ABŞ	35
3.	3. Oksford Universiteti	Böyük Britaniya	34
4.	4. Kaliforniya Berkli Universiteti	ABŞ	32
5.	5. Stanford Universiteti	ABŞ	30
6.	6. Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ	21
7.	7. Sürix Texnologiya İnstitutu	İsveçrə	13
8.	8. London İqtisadiyyat və Siyasi Elmlər Məktəbi	Böyük Britaniya	13
9.	9. Los-Anceles Kaliforniya Universiteti	ABŞ	11
10.	10. Yel Universiteti	ABŞ	11

Tutduğu yer	İxtisas istiqaməti	Ali məktəb	Ölkə
1.	Maliyyə və mühasibat	Harvard Universiteti	ABŞ
2.	Kənd və meşə təsərrüfatı	Vageningen Universiteti	Niderland
3.	Anatomiya və fiziologiya	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
4.	Antropologiya	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
5.	Arxeologiya	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
6.	Memarlıq	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
7.	İncəsənət və dizayn	London Kral İncəsənət Kolleci	Birləşmiş Krallıq
8.	Biologiya elmləri	Harvard Universiteti	ABŞ
9.	Biznes və menecment tədqiqatları	Harvard Universiteti	ABŞ
10.	Kimya maşınqayırması	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
11.	Kimya	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
12.	Mülki və tikinti maşınqayırması	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
13.	Klassik və qədim tarix	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
14.	Kommunikasiya və media	Amsterdam Universiteti	Hollandiya
15.	Kompüter elmləri və informasiya sistemləri	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
16.	Stomatologiya	London Kral Kolleci	Birləşmiş Krallıq
17.	Beynəlxalq inkişaf tədqiqatları	Sussex Universiteti	Birləşmiş Krallıq
18.	Yerin və dünya okeanının tədqiqi	Sürix Ali Texnik Məktəbi	İsveçrə

Oruc MUSTAFAYEV

Qlobal dünyanın trendləri universitetlər qarşısında əmək bazarının sərbəst tələblərinə uyğun rəqəbatqabiliyyətli, yüksək hazırlıqlı mütəxəssislərin hazırlanması kimi mühüm vəzifələr qoyur. Gəncləri artıq konkret ali təhsil müəssisəsinin diplomu deyil, daha çox keyfiyyətli təhsil maraqlandırır. Elə qlobal əmək bazarında öz korrektorlarını edən işəgötürənlər də bunu tələb edir. Beləliklə, hansı universitet daha keyfiyyətli təhsil verir? Hansı universitetdə yüksək ixtisaslı, peşəkar mütəxəssis kimi yetişmək olar?

Böyük Britaniyanın nüfuzlu Quacquarelli Symonds (QS) şirkətinin ixtisas hazırlığı üzrə dünyanın ən yaxşı universitetlərinin sayca 10-cu reytingi (QS World University Rankings by Subject 2020) bu suallara cavab tapmağa imkan verir. Tədqiqat ali məktəb seçimində abituriyentlər üçün çox qiymətli resurs rolunu oynayır. Reytingin nəticələrindən istifadə etməklə gənclər onları maraqlandıran universitetləri seçə və müqayisə apara bilərlər.

QS-in 2020-ci ilin reytinginə dünyanın 83 ölkəsindən 1368 ali məktəb cəlb olunub. Tədqiqatda ali məktəblərin 5 istiqamətdə 48 fənn üzrə mövqeyi əks olunub. Tədqiqat gedişində bütün dünya üzrə 95 min alim bir milyondan artıq rəyi nəzərə alıb. 22 milyon elmi məqalə və onlardan 150 milyon sitatə gətirilmə təhlil olunub. Bundan əlavə, ali məktəblərlə bağlı 45 min işəgötürən arasında sorğu keçirilib. Tədris olunan hər bir fənn üçün qiymətləndirmə meyarları kimi - akademik cəmiyyətin, işəgötürənlərin rəyləri, elmi məqalələrdən sitatə gətirilmə indeksi, Xirs əmsali əsas götürülüb.

İşəgötürənlərdən məzunların işə qəbulu üçün əla hesab etdikləri 10-a qədər yerli və 30 əcnəbi ali məktəbin müəyyənlişdirilməsi xahiş olunub. Onlardan həm də işə götürməyə üstünlük verdikləri fənlərin müəyyənlişdirilmələri istənilib.

Tərtibçilər ali məktəbləri qiymətləndirərkən müəllim və tələbələr Scopus/Elsevier bibliografiya verilənlər bazasından əldə olunmuş məlumatlar əsasında elmi məqalələrdən sitatə gətirilmə indeksini əsas götürüblər. Reyting universitetin təhsil sahəsində güclü tərəflərini və akademik birliyin, işəgötürənlərin sorğularına və araşdırmaların təsirinin qiymətləndirilməsinə əsaslanan elmi araşdırmaları əks etdirir.

Massaçusets Texnologiya İnstitutu hər hansı digər ali təhsil müəssisəsindən daha çox - 12 fənn üzrə dünya lideridir. Harvard Universiteti 11, Oksford Universiteti isə 8 fənn üzrə birincidir. M.V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti beş fənn sahəsindən dördü, 13 ayrı-ayrı fənn istiqaməti üzrə dünyanın top-100 ən güclü ali məktəbi arasına daxil olaraq, tarix boyu ən yaxşı göstəriciyə nail olub.

Reytingin əsas nəticələri:

*ABŞ-in ali təhsil sistemi geriləmə vəziyyətindədir. Amerika universitetləri tərəfindən təklif olunan ixtisas istiqamətlərinə görə ilk top-50-likdə yer alan proqramların sayı 2018-ci ildəki 806-dan 2020-ci ildə 769-a düşüb;

*Amerika ali təhsil müəssisələri tərəfindən təklif olunan top-10, top-100 və top-200-lükdə yer alan proqramların sayında da azalmalar var;

*Birləşmiş Krallığın universitet proqramları illik yaxşılaşma səviyyəsini (238-dən 306-ya) artırır;

*İlk dəfə olaraq Çin ən yaxşı 50 proqramı top-100-lükdə yer alıb, baxmayaraq ki, universitetlərin inkişaf tempi zəifləyir;

*Sinqapur Milli Universitetinin 8 proqramı top-10-luğa düşüb;

*Hindistan universitetləri orta inkişaf səviyyəsini qeyd etməyə başlayıb, 53 proqram yaxşılaşdı və cəmi 29 proqram azaldı. Eyni zamanda top-50 və top-100-lükdə yer alan Hindistan universitetlərinin sayında da artım var;

*Rusiyanın ali təhsil sistemi təkmilləşməkdə davam edir, top-50 və top-100-lükdə yer alan proqramların sayı artır;

*Latın Amerikasının ən yaxşı işləyən ali təhsil sistemi Kolumbiyadır, qitənin qabaqcıl ali məktəbləri Universidad Nacional Autónoma de Mexico (top-50-likdə 12 ən yaxşı proqram) və Braziliyanın Universidade de Sao Paulo Universitetidir (top-50-likdə 11 ən yaxşı proqram).

19.	İqtisadiyyat və ekonometrika	Harvard Universiteti	ABŞ
20.	Təhsil	London Universitet Kolleci	Birləşmiş Krallıq
21.	Elektrik və elektron mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
22.	İngilis dili və ədəbiyyatı	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
23.	Ekoloji tədqiqatlar	Stenford Universiteti	ABŞ
24.	Coğrafiya	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
25.	Tarix	Harvard Universiteti	ABŞ
26.	Otel biznesi və idarəetmə	Lozanna Otel İdarəetmə Məktəbi	İsveçrə
27.	Hüquq	Harvard Universiteti	ABŞ
28.	Kitabxana və informasiya	Britaniya Kolumbiyası Universiteti	Kanada
29.	Dilçilik	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
30.	Materialşünaslıq	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
31.	Riyaziyyat	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
32.	Mexanika, aviasiya və sənaye mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
33.	Tibb	Harvard Universiteti	ABŞ
34.	Dağ-mədən sənayesi mühəndisliyi	Kolorado ştat Universiteti	ABŞ
35.	Müasir dillər	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
36.	Tibb bacısı işi	Pensilvaniya Universiteti	ABŞ
37.	İncəsənətin praktik növləri	Culyard Məktəbi	ABŞ
38.	Əzəclilik və farmakologiya	Oksford Universiteti	Birləşmiş Krallıq
39.	Fəlsəfə	Nyu-York Universiteti	ABŞ
40.	Fizika və astronomiya	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
41.	Siyasət və beynəlxalq tədqiqatlar	Harvard Universiteti	ABŞ
42.	Psixologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
43.	Sosial siyasət və inzibatiçilik	Harvard Universiteti	ABŞ
44.	Sosiologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
45.	İdman	Lafoboro Universiteti	Birləşmiş Krallıq
46.	Statistika və əməliyyat tədqiqatları	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
47.	İlahiyyat və dinşünaslıq	Notrdam Universiteti	ABŞ
48.	Baytarlıq	Kaliforniya Devis Universiteti	ABŞ

